

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko – správní**

Bankovní záruka jako zajišťovací instrument

Zdenka Fofová

**Bakalářská práce
2008**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Zdenka FOFOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Bankovní záruka jako zajišťovací instrument**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

1. Úvod
2. Způsoby zajištění závazků v ČR
3. Historie bankovní záruky
4. Současná právní úprava
5. Aplikace teoretických poznatků na konkrétní banku
6. Závěr
7. Použitá literatura
8. Přílohy


Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

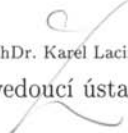
- ÚZ č. 571. Obchodní zákoník, podle stavu k 14. 8. 2006, STAGIK, 2006
DĚDIČ, J. A KOL. Obchodní zákoník. Komentář. Praha: Polygon, 2002
ŠTENGLOVÁ, I. A KOL. Obchodní zákoník. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2006
FALDYNA, F. A KOL. Zajištění a zánik obchodních závazků. ASPI, 2007
PLÍVA, S. Obchodní závazkové vztahy. ASPI, 2006
ŠTENGLOVÁ, I. Přehled judikatury ve věcech zajištění závazků. ASPI, 2007
GIESE A KOL. Zajištění závazků v ČR. Praha: C. H. Beck, 2003
KUČERA, Z. A KOL. Úvod do práva mezinárodního obchodu. nakl. A. Čeněk, 2003
ROZEHNALOVÁ, N. Právo mezinárodního obchodu. ASPI, 2006
FALDYNA, F. A KOL. Obchodní právo. Linde, 2000
DĚDIČ, J. A ČECH, P. Obchodní právo po vstupu ČR do EU. Praha: Polygon, 2005
RABAN, P. Obchodní zákoník - komentář a judikatura. 2007
PLCHOVÁ, B., ČERNOHLÁVKOVÁ, E. Zahraniční obchod. 2005

Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Milan Závurka, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 18. října 2007
Termín odevzdání bakalářské práce: 19. května 2008


prof. Ing. Jan Čapek, CSc.
děkan

L.S.


prof. PhDr. Karel Lacina, DrSc.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 15. listopadu 2007

Poděkování:

Tímto bych chtěla poděkovat JUDr. Milanu Závurkovi, Ph.D. za věnovaný čas, připomínky a trpělivé vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Janu Zahálkovi za konzultace, poskytnuté informace a materiály, které byly pro tuto práci klíčové.

V Pardubicích 10. května 2008

Zdenka Fofová

SOUHRN

Tato bakalářská práce se zabývá bankovní zárukou, která se využívá jako zajišťovací instrument. V teoretické části práce se blíže seznámíme s možnostmi zajištění závazků v České republice, historií bankovní záruky a legislativou, která upravuje její použití. Praktická část je věnována aplikaci teoretických poznatků na konkrétní banku. Blíže je zde objasněna vnitřní legislativa banky, která se vztahuje k bankovním zárukám. V závěrečné části se věnuji možným řešením, která by mohla přispět k většímu využívání tohoto zajišťovacího instrumentu.

KLÍČOVÁ SLOVA

zajištění závazků; historie; bankovní záruka; banka; předpisy

TITLE

Letter of Guarantee as a securing instrument

ABSTRACT

This Bachelor paper deals with Letter of Guarantee which is used as a securing instrument. Possibilities of debts' securing in the Czech republic, the history of Letter of Guarantee and legislation regulating its use are issues presented in the theoretical part of the Bachelor paper. The part of practice is concerned with the application of theoretical knowledge to particular bank. The intrinsic legislation of bank which relates to Letter of Guarantee is more specified. The conclusion represents possible suggestions which may contribute to more frequent use of letter of guarantee as a securing instrument.

KEYWORDS

debts' securing; history; letter of guarantee; bank; regulations

Obsah

<u>SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK</u>	<u>- 9 -</u>
<u>1. ÚVOD</u>	<u>- 10 -</u>
<u>2. ZPŮSOBY ZAJIŠTĚNÍ ZÁVAZKŮ V ČR</u>	<u>- 12 -</u>
2.1. VYMEZENÍ POJMU ZAJIŠTĚNÍ ZÁVAZKU	- 12 -
2.2. DRUHY ZAJIŠŤOVACÍCH INSTRUMENTŮ PODLE OBYCHODNÍHO A OBČANSKÉH ZÁKONÍKU	- 13 -
2.2.1. SMLUVNÍ POKUTA	- 14 -
2.2.2. RUČENÍ	- 14 -
2.2.3. DOHODA O SRÁŽKÁCH ZE MZDY A JINÝCH PŘÍJMŮ	- 15 -
2.2.4. ZÁSTAVNÍ SMLUVA (ZÁSTAVNÍ PRÁVO)	- 15 -
2.2.5. ZAJIŠTĚNÍ ZÁVAZKŮ PŘEVODEM PRÁVA	- 17 -
2.2.6. ZAJIŠTĚNÍ POSTOUPENÍ POHLEDÁVKY	- 17 -
2.2.7. JISTOTA	- 18 -
2.2.8. UZNÁNÍ ZÁVAZKU (DLUHU)	- 18 -
<u>3. HISTORIE BANKOVNÍ ZÁRUKY</u>	<u>- 20 -</u>
<u>4. SOUČASNÁ PRÁVNÍ ÚPRAVA</u>	<u>- 22 -</u>
4.1. MANDÁTNÍ SMLUVA	- 22 -
4.2. BANKOVNÍ ZÁRUKA	- 23 -
4.2.1. OBSAH BANKOVNÍ ZÁRUKY – OBECNĚ	- 28 -
<u>5. APLIKACE TEORETICKÝCH POZNATKŮ NA KONKRÉTNÍ BANKU</u>	<u>- 29 -</u>
5.1. ZÁKLADNÍ ÚDAJE O PENĚŽNÍM ÚSTAVU ČSOB	- 29 -
5.2. LEGISLATIVA V ČSOB	- 33 -
5.2.1. VNITŘNÍ SMĚRNICE ČSOB	- 33 -
5.2.1.1. Obsah směrnice	- 34 -

5.2.2. SMLOUVA O POSKYTNUTÍ BANKOVNÍ ZÁRUKY	- 37 -
5.3. TYPY BANKOVNÍCH ZÁRUK V ČSOB	- 40 -
5.3.1. BLATEBNÍ BANKOVNÍ ZÁRUKY	- 40 -
5.3.2 NEPLATEBNÍ BANKOVNÍ ZÁRUKY	- 41 -
5.3.2.1. Neplatební záruky specifického druhu	- 42 -
5.4 ZKUŠENOSTI ČSOB S BANKOVNÍMI ZÁRUKYMI	- 43 -
<u>6. ZÁVĚR</u>	<u>- 46 -</u>
<u>LITERATURA</u>	<u>- 49 -</u>
<u>PŘÍLOHY</u>	<u>- 50 -</u>

Seznam obrázků a tabulek

Obrázek 1 Obchodní značky Československé obchodní banky, a. s.	- 30 -
Obrázek 2 Obchodní značky Skupiny ČSOB	- 30 -
Tabulka č. 1 Účasti a společnosti Skupiny KBC ve Střední Evropě	- 31 -
Tabulka č. 2 Klíčová data za skupinu KBC	- 32 -
Tabulka č. 3 Rating	- 32 -

Seznam použitých zkratk

ČBA	Česká bankovní asociace
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka, a. s.
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
MOK	Mezinárodní obchodní komora
VOP	Všeobecné obchodní podmínky
ZMO	Zákoník mezinárodního obchodu

1. Úvod

Po té co Česká republika opustila cestu socialismu, tedy administrativně direktivního řízení hospodářství, ocitla se na počátku nové éry, kdy se změnila centrálně řízená ekonomika na ekonomiku tržní. S těmito změnami souvisí vznik novodobé historie ekonomie a legislativní úpravy v naší zemi. Mnoho podnikavých lidí se chopilo příležitosti a vrhlo se do budování vlastních živností a podniků. To samo o sobě bylo velice příznivé, ale tento klad s sebou nesl i určité zápory. Největším záporům a problémem se stalo neplnění závazků některými podnikateli. Bylo tedy jasné, že existenci bezproblémových podnikatelských ale i občanských vztahů nezajistí sám trh svou neviditelnou rukou, ale je třeba zařadit do běžného života používání zajišťovacích instrumentů, které se do roku 1989 v těchto vztazích vyskytovaly jen velice zřídka.

Protože rozvoj podnikatelských aktivit se hojně rozrůstal, rostla také potřeba zajištění závazků. Tuto příležitost využily banky, které začaly nabízet zajišťovací instrumenty svým klientům jako běžné produkty. Existuje škála různorodých možností, jak svůj závazek zajistit, ale je tu i jeden méně tradiční a tím je bankovní záruka. Tento instrument nepatří k nejpoužívanějším, ale v obchodních vztazích je neocenitelný, protože za splnění závazku ručí bankovní ústav.

Potřeba bankovních záruk se objevila hlavně s rozvojem mezinárodního obchodu, který se čile rozvíjel po pádu komunismu. Ale i v období řízeného hospodářství se bankovní záruky vyskytovaly a to právě pro zajištění zahraničního obchodu. Důvody bankovních záruk pro tento druh obchodu byl jasný – na okolní svět naše „podnikatelská batolata“ působila nedůvěryhodně. Dnes jsou bankovní záruky poskytovány nejen za účelem krytí mezinárodního obchodu, ale máme k dispozici celkem rozmanitou možnost výběru. Běžně jsou nabízeny tyto druhy bankovních záruk: platební, neplatební, celní atd..

Každý účastník závazkového vztahu by měl mít zájem být co možná nejlépe informován o svých právech a povinnostech, možnostech realizace závazkových vztahů, atd.. Protože pokud účastník zajišťovací instrument nemůže využít je bezcenný. Z tohoto důvodu je dobré vědět, které předpisy zmíněnou problematiku upravují. Jsou to: občanský zákoník, obchodní zákoník a další legislativa.

Ve své práci se budu věnovat především bankovní záruce, ale obecně se zmíním i o ostatních možnostech zajištění závazků v České republice, které upravuje občanský

a obchodní zákoník. Dále se budu ve své teoretické části v krátkosti věnovat historii bankovní záruky a ve větším záběru současně právní úpravě.

V praktické části práce jsem se zaměřím na aplikaci teoretických poznatků na konkrétní banku. Pro práci jsem si vybrala banku ČSOB. Tento peněžní ústav jsem zvolila, protože já i moji známí s ním máme dobré zkušenosti, jak po stránce poskytovaných finančních služeb, tak po stránce přístupu k zákazníkům. Nejprve se budu věnovat popisu právní úpravy poskytovaných bankovních záruk a druhů záruk, které tento peněžní ústav nabízí. Dále se zmíním o využívání bankovní záruky veřejností – tedy jak velký je zájem o tento produkt. Budou zde zahrnuty i zkušenosti, osvědčení a úspěšnost s poskytováním této služby zákazníkům, které jsou hodnoceny z pohledu dané banky.

Cílem této práce je v teoretické části vymezit pojem bankovní záruka a jeho právní úpravu dle české legislativy, protože ta je základem pro použití bankovní záruky jako zajišťovacího instrumentu. V praktické části budou aplikovány poznatky teoretické na konkrétní finanční ústav – ČSOB, tedy osvětlení vnitřní legislativy týkající se bankovních záruk a možných problémů, se kterými může být jejich poskytování spojeno.

2. Způsoby zajištění závazků v ČR

Důvod, proč existuje právní úprava zajišťování obchodních závazků, je zcela zřejmý. Je tím sledován záměr posílit hospodářské i případné procesní postavení subjektu oprávněných ze závazkových vztahů. Lze tedy říci, že se jedná o určitou „pojistku“ věřitele, který má zájem zajistit si, aby mu bylo ze strany dlužníka plněno řádně a včas.

Zajišťování závazků v České republice je právně ošetřeno hlavně dvěma právními předpisy. Jedná se o občanský zákoník (zákon č. 40/ 1964 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kde je podstatná novela provedená zákonem č. 509/ 1991 Sb., s účinností od 1. 1. 1992) a obchodní zákoník (zákon č. 513/ 1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Dále se může zajištění závazků řídit obecně závaznými právními předpisy obchodněprávní povahy, kam můžeme zařadit zástavní právo k cenným papírům (§ 39 zákona č. 591/ 1992 Sb., o cenných papírech, ve znění pozdějších předpisů).

Je velice důležité mít na paměti, že při užití jakéhokoliv zajišťovacího instrumentu, který budeme aplikovat v obchodních závazkových vztazích, musíme použít úpravu, která je obsažena v obchodním zákoníku. Ale je možné, že danou problematiku obchodní zákoník vůbec neupravuje a po té je nutné využít zákoníku občanského. Obecně lze říci, že při použití těchto předpisů mohou nastat situace, kdy úprava zajišťovacích instrumentů je obsažena jen v jednom z těchto právních předpisů, tedy buď v obchodním nebo v občanském zákoníku. Ale je též možné, že základní úprava bude obsažena v občanském zákoníku a pro potřeby obchodně právních vztahů bude rozvedena a upřesněna v obchodním zákoníku. Další variantou je, že problematika je sice upravena občanským zákoníkem, ale v oblasti obchodně závazkových vztahů ji nelze použít, protože výlučně platí zvláštní a komplexní úprava zákoníku obchodního.

2.1. Vymezení pojmu zajištění závazku

Zajištění závazku můžeme vymezit jako komplex právních institutů, které dopomáhají k tomu, aby byly splněny povinnosti vyplývající ze závazkového vztahu. Z toho plyne, že úkolem zajištění závazku je zabezpečit, aby tomu, kdo je ze závazku oprávněn, bylo plnění právně zajištěno zákonným způsobem.

Oprávněný účastník závazkového vztahu si tedy zajišťuje splnění závazku tím, že vyžaduje další závazek tzv. vedlejší. Jde tedy říci, že vedle sebe existují dva závazkové vztahy. Pokud zanikne hlavní závazkový vztah, tak zpravidla zaniká i ten vedlejší, ale obráceně to neplatí.

2.2. Druhy zajišťovacích instrumentů podle obchodního a občanského zákoníku

Jak již bylo řečeno závazkové vztahy se týkají každodenního života většiny lidí a je tedy dobré, aby byly kvalitně a co možná nejpřesněji upraveny legislativou. Není totiž možné spoléhat na poctivost účastníků se stran závazku nebo na „neviditelnou ruku trhu“.

Naše právní normy umožňují účastníkům vybrat si z poměrně velké nabídky instrumentů, kterými lze pojistit splnění závazku ze strany dlužníka. Je tedy na samotných účastnících obchodně závazkového vztahu, jaký instrument zvolí a sami si musí zvážit, zda je pro jejich konkrétní případ dost efektivní.

Občanský zákoník nám definuje tyto způsoby zajištění závazků, který mi jsou :

- Smluvní pokuta
- Ručení
- Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů
- Zástavní smlouva
- Zajištění závazků převodem práva
- Zajištění postoupením pohledávky
- Jistota
- Uznání dluhu

Tuto úpravu občanského zákoníku dále rozšiřuje zákoník obchodní, který pro potřeby obchodně závazkových vztahů více rozvádí způsoby ručení, smluvní pokutu, zástavní smlouvu a uznání dluhu (závazku). Obchodní zákoník uvádí i další možnost zajišťovacího instrumentu, který nebyl před rokem 1989 nijak zvlášť využíván, ale v dnešní době zažívá velký boom. Jedná se o:

- Bankovní záruku, která bude předmětem podrobného výkladu v dalších částech práce.

2.2.1. Smluvní pokuta

Legislativní úprava smluvní pokuty je především obsažena v občanském zákoníku¹. Obchodní zákoník upravuje jen dílčí ustanovení, kde nejdůležitější je paragraf 301.

Hlavní myšlenkou smluvní pokuty je zajištění závazku prostřednictvím sjednání smluvní pokuty pro případ porušení smluvní povinnosti. Kde se účastníci obchodně závazkového vztahu dohodnou na smluvní pokutě, pokud by došlo k porušení smluvní povinnosti. Pak účastník, který tuto povinnost poruší, je zavázán pokutu zaplatit a to i tehdy, kdy oprávněnému porušením povinnosti nevznikla žádná škoda. Vždy musí být v písemné podobě a musí v ní být uvedena výše pokuty nebo stanoven způsob určení její výše.

Tím, že dojde k zaplacení smluvní pokuty však nedochází ke změně plnění hlavního závazku, pokud to vyloženě není stanoveno ve smlouvě. Věřitel také nemůže žádat náhradu škody tam, kde byla dohodnuta smluvní pokuta. Tu by mohl věřitel požadovat jen tehdy, pokud by to bylo dohodnuto ve smlouvě. Pokud je věřitel oprávněn vymáhat náhradu za škodu, tak jen do té výše, kterou stanoví smlouva.

Důležité je ustanovení obchodního zákoníku, které říká, že je vyloučena možnost zprostit se povinností zaplatit smluvní pokutu, předložením důkazu, který vypovídá o nedostatku zavinění při porušení smluvní povinnosti.

2.2.2. Ručení

Ručení je dalším způsobem zajištění závazku. Přičemž je samostatná právní úprava obsažena jak v obchodním² tak v občanském zákoníku³. Úpravou v obchodním zákoníku se budeme řídit tehdy, když půjde o zajištění plnění závazků v obchodně závazkových vztazích, aniž by se bral ohled na to, kdo je ručitel.

Ručení vzniká písemným prohlášením ručitele (jednostranný právní úkon) nebo dohodou ručitele a věřitele. Podstatou je, že ručitel uspokojí pohledávku věřitele, pokud nedojede k plnění ze strany dlužníka. Hlavní podmínkou pro vznik ručení je existence

¹ viz. blíže § 544 a 545

² viz. blíže § 303 – 312 obchodního zákoníku

³ viz. blíže § 546 – 550 občanského zákoníku

pohledávky mezi dlužníkem a věřitelem. Z toho tedy plyne, že není možné ručit za neexistující pohledávku.

Písemná forma u ručení není povinná (zákon ji nenařizuje) jen pokud se jedná o dohodu mezi věřitelem a ručitelem. Pokud jde o jednostranný právní úkon ze strany ručitele, musí být ze zákona písemný.

Rozsah ručení se může vztahovat na všechna práva, která mohou vzniknout věřiteli ze zajištění závazku, jestliže ze zákona nebo obsahu ručení neplyne něco jiného. Ručení může mít neomezenou dobu trvání, ale také může být stanovena délka ručení v písemném prohlášení zakládajícím ručení. Ručení zaniká se zánikem zajištěné pohledávky.

2.2.3. Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů

Jedná se o způsob, kterým lze také uspokojit pohledávku vůči věřiteli. Podstatou daného instrumentu je, že dlužník se písemně zaváže věřiteli uhradit pohledávku srážkami ze své mzdy. Tyto srážky však nemohou činit více než by byly stanoveny při výkonu rozhodnutí (byly nařízeny soudem).

To jakým způsobem bude mzda rozdělena na část, která bude náležet věřiteli a na část, která bude patřit dlužníkovi, stanoví občanský soudní řád. Srážky ze mzdy se provádějí z čisté mzdy, přičemž dlužníkovi musí zbýt zákonem stanovené existenční minimum a částka v určité výši na každou osobu, kterou je povinen vyživovat a na manžela/(ku), i když má samostatný příjem.

Srážka z upravené čisté mzdy je rovna jedné třetině z této mzdy. Srážka může činit i více a to dvě třetiny z této mzdy, ale to jen u tzv. přednostních pohledávek.

Dohoda o srážkách ze mzdy a jiných příjmů zaniká většinou splněním závazku, to je zaplacením dluhu. Ale k zániku závazku může také dojít dohodou obou účastníků. Dalšími důvody pro zánik závazku mohou být nemožnost plnění, započtení a nebo narovnání.

2.2.4. Zástavní smlouva (zástavní právo)

Problematiku zástavního práva upravuje občanský zákoník¹, který byl novelou (z. č. 367/2000 Sb. s účinností od 1. 1. 2001) doplněn o obchodněprávní úpravu pro

¹ viz. blíže § 152 – 174 a § 552 občanského zákoníku

obchodně závazkové vztahy. Úprava v obchodní zákoníku, která se týkala obchodněprávních závazků byla novelou zrušena. Proto se pro obchodněprávní vztahy použije plná úprava občanského zákoníku .

Jedná se o nejpoužívanější institut k zajištění závazků. Zástavní právo je právo věřitele, kdy věřitel je oprávněn uspokojit svou zajištěnou pohledávku prodejem zástavy, pokud nedojde k včasnému a řádnému uspokojení dlužníkem. Pokud jde o možnosti zajištění pohledávky, tak lze zajistit jak peněžitou tak nepeněžitou pohledávku, kde nepeněžitá pohledávka je zajištěna do výše její obvyklé ceny v době, kdy zajištění vzniká. Proto je velice důležité, aby byla nepeněžitá pohledávka oceněna. Pomocí tohoto instrumentu lze také zajistit pohledávku, která má teprve vzniknout nebo jejíž vznik závisí na splnění nějaké podmínky. Ve smlouvě je nutné uvést druh pohledávky, dobu, ve které dojde ke vzniku zástavy a výši, do které bude zajištěna.

Zástavou mohou být movité ale i nemovité věci. Dalšími možnostmi zástav jsou podniky, pohledávky, jiné hromadné věci a majetková práva, nebytové prostory, cenné papíry, obchodní podíl nebo předmět průmyslového vlastnictví.

Ke vzniku zástavního práva dochází čtyřmi způsoby (obsaženo v občanském zákoníku):

- Smlouvou
- Ze zákona
- Na základě rozhodnutí soudu o schválení dohody o vypořádání dědictví
- Na základě jiného rozhodnutí soudu nebo rozhodnutím správního úřadu, na oba případy se vztahují stanovené podmínky v zákoně

Pokud nedojde k včasnému a řádnému uspokojení věřitele ze strany dlužníka, je věřitel oprávněn uspokojit svou pohledávku zpeněžením zástavy. Přičemž existují dva způsoby zpeněžení zástavy: prodej zástavy ve veřejné dražbě nebo soudní prodej zástavy.

Zánik zástavního práva je obsažen v občanském zákoníku, kde jsou vymezeny tyto druhy zániku zástavního práva:

- Zánik zástavy
- Zánik zajištěné pohledávky
- Pokud se věřitel zástavního práva vzdá jednostranným právním aktem
- Uplynutí doby, na kterou byla zástava zřízena

- Poskytnutí obvyklé ceny zástavy věřiteli ze strany dlužníka nebo zástavce
- Písemná smlouva uzavřená mezi věřitelem a dlužníkem nebo zástavcem
- Případy, které stanoví zvláštní právní předpis:
 - Převod obchodního podílu
 - Veřejná dražba
 - Prodej nemovitosti v soudní dražbě
 - Zpeněžení zastavené věci, práva nebo pohledávky z důvodu konkursu

2.2.5. Zajištění závazků převodem práva

Tento druh zajištění závazku spočívá v tom, že dlužník splnění svého závazku vůči věřiteli, pojistí převodem svého práva ve prospěch věřitele. Tak má věřitel právo na všechny požitky, které plynou a budou plynout z převedeného práva od dlužníka.

Smlouva o zajišťovacím převodu práva musí být provedena jen v písemné podobě, jinak je neplatná.¹

2.2.6. Zajištění postoupení pohledávky

Věřitel má právo i bez souhlasu dlužníka svou pohledávku postoupit jinému věřiteli. To lze provést jen písemnou smlouvou. S touto postoupenou pohledávkou přecházejí všechna práva i s příslušenství na nového věřitele.

Podstatou tedy je, že dlužník neplní původnímu věřiteli, ale tomu komu byla pohledávka podstoupena. Pokud tedy věřitel má pohledávku vůči dlužníkovi, může s ní volně nakládat a to i bez souhlasu dlužníka. Ale o postoupení pohledávky je ten, kdo ji postupuje, povinen informovat dlužníka bez zbytečných průtahů. Pokud nedojde k tomuto oznámení a nový věřitel neprokáže dlužníkovi, že je oprávněn pro plnění, může dlužník svůj závazek splnit původnímu věřiteli.

Velice často dochází k postoupení pohledávky, aby nový majitel pohledávky mohl tuto pohledávku započíst proti závazku, který má k dlužníkovi.

¹ viz. blíže § 553 obchodního zákoníku

2.2.7. Jistota

Závazek – jistota, lze splnit zejména zřízením zástavního práva nebo způsobilými ručiteli. Lze tedy říci, že jde o zajištění důvěryhodnosti v dlužníka. Kdy dlužník nabídne jako jistotu zástavu (ať peněžité nebo nepeněžité povahy) nebo má ručitele, který v případě, kdy dlužník nebude plnit, bude plnit věřiteli za něho.

Zákonem není nikomu uložena povinnost přijmout jako jistotu věc nebo právo do částky vyšší, než kolik činní dvě třetiny jejich odhadní ceny. Pokud dlužník chce věřiteli nabídnout jako jistotu věc nebo právo, může věřitel tuto jistotu přijmout do výše dvou třetin odhadní ceny, ale může přistoupit i na částku vyšší, tedy částku rovnu odhadní ceně. Toto se týká jen věcí a práv, ale nevztahuje se na vklady u bank a spořitelén (peněžní ústavy) a na státní cenné papíry. Ty jsou pokládány za jistotu do celé své výše.

2.2.8. Uznání závazku (dluhu)

Obchodní a občanský zákoník používá jinou terminologii pro označení tohoto instrumentu - v občanském zákoníku se jedná o uznání dluhu a v obchodním zákoníku o uznání závazku. Rozdíly je třeba hledat v pojetí tohoto zajišťovacího instrumentu. Občanský zákoník pod pojem uznání dluhu zahrnuje jen uznání závazku v podobě peněžní, kdežto v obchodní zákoníku pod pojem uznání závazku jsou zahrnuty závazky jak peněžní tak nepeněžní povahy. Pro účely občanskoprávní se využívá úprava občanského zákoníku § 558 a pro účely obchodněprávní se užívá úprava obchodního zákoníku § 323 a nelze pro tyto účely užít úpravu občanského zákoníku. Pro zjednodušení budu v dalším výkladu používat termínu závazek.

Tento instrument je oproti ostatním spíše instrumentem preventivním, přičemž jeho podstata zajištění je ve snadnějším vymáhání plnění závazku, kdy na dlužníka přechází povinnost dokázat existenci uznaného závazku.

Podstata tohoto instrumentu je, že dlužník svůj závazek uzná a pak se na závazek pohlíží tak jako by trval v okamžiku, kdy byl uznán. Dlužníkovi je však dána možnost, aby prokázal, že v době, kdy k uznání došlo, již závazek neexistoval.

Při uznání závazku se jedná o jednostranný právní akt ze strany dlužníka a musí být písemný. Tento akt musí obsahovat uznávací prohlášení a určení závazku, kterého se týká. Předmětem závazku jsou závazky k peněžitému i nepeněžitému plnění.

Obchodní zákoník za uznání závazku považuje také určité a prokazatelné úkony dlužníka. Většinou se jedná o placení úroků, kdy vlastně dlužník uznává výši dlužné částky, ze které jsou úroky stanoveny. Takto lze uznat jen závazek, který není v době placení závazků promlčen. Dalším obvyklým uznáním závazku je částečné plnění dlužníkem. Toto je možné považovat za uznání jen tehdy, pokud lze usuzovat, že dlužník tímto krokem uznává i zbytek dluhu. Také musí být splněna podmínka nepromlčení.

3. Historie bankovní záruky

Pokud bychom se podívali na bankovní záruku z historického hlediska, pak bychom dospěli k závěru, že byla nutností, kterou si vyžádal rozvoj obchodu, ke kterému dochází již se vznikem průmyslové revoluce. To co vedlo k zavedení bankovní záruky byla hlavně představa, že díky ní se předejde dlouhým soudním sporům, které vznikaly v důsledku neplnění závazků. Další důvodem byla snaha zamezit nevýhodným dlouhodobým depozitům financí v době plynutí investičních dodávek.

Počátek bankovní záruky je v angloamerické legislativě. Tento druh zajišťovacího instrumentu se do zbytku světa dostává až ve 40. letech 20. století. To platilo i pro české země.

V československé právní úpravě se tento instrument objevuje samostatně v roce 1963, kdy vzniká samostatný právní institut zákon č. 101/1963 Sb. o právních vztazích v mezinárodních obchodním styku (zákoník mezinárodního obchodu), který nabyl účinnosti 1. 4. 1964 a byl zrušen až k 1. 1. 1992, kdy došlo k přijetí nového obchodního zákoníku – z. č. 513/ 1991 Sb.

Bankovní záruku v již zmíněném zákoníku mezinárodního obchodu (dále jen ZMO) obsahovaly § 665 až § 675. Samotná úprava definovaná v § 605 zněla: Bankovní zárukou se zavazuje banka (peněžní ústav) vůči příjemci záruky (oprávněnému-beneficientovi), že oprávněného uspokojí podle obsahu záruky v případě, že určitá třetí osoba nesplní svůj závazek nebo že budou splněny v záruce uvedené podmínky. A bankovní ústav se k poskytnutí bankovní záruky může zavázat jen písemnou formou a to záruční listinou.

V tomto ustanovení bylo řečeno, že v bankovní záruce nejde vždy o závazek akcesorický, což je hlavní odlišnost od klasického ručení. Dále bychom v této právní normě našli ustanovení, které uvádí, že vzniká nárok na peněžité plnění bez ohledu na to, jestli se týká peněžitého či nepeněžitého vztahu. Bankovní záruka mohla být vydána jen na omezenou dobu.

V § 672 ZMO bylo upravena povinnost banky splnit závazek na první výzvu oprávněného a to bez jakýchkoliv námitek. Banku v tomto případě nezajímala existence či spornost závazku, který zajišťovala. Případné námítky si museli vyřešit účastníci daného vztahu – věřitel s dlužníkem.

Podobný typ právní úpravy, který však nebyl závazný, byl vytvořen ve spolupráci Komise pro mezinárodní obchodní praxi a Komise pro bankovní techniku a praxi. Obě pracovaly pod záštitou Mezinárodní obchodní komory se sídlem v Paříži. Jako první dokument, který se zabýval mezinárodní úpravou bankovních záruk, vydala Mezinárodní obchodní komora (dále jen MOK) již v roce 1978. Dokument má název Jednotná pravidla pro kontraktní záruky. V těchto pravidlech jsou obsaženy tyto druhy záruk: záruka za nabídku, záruka za provedení a záruka za vrácení provedené platby. Tato snaha o sjednocení právní úpravy týkající se bankovních záruk byla velice chvála hodná, ale nepříliš úspěšná. Pravidla se v praxi moc neuplatnila. Další dokument, který vydala MOK v roce 1992 (v českém znění v roce 1994), lze nalézt pod názvem Jednotná pravidla pro záruky vyplatitelné na požádání. Tato pravidla se hlavně věnují úpravě záruk zajišťujících splnění závazků dodavatelů, ale je možné je uplatnit i na platební záruky, pokud jsou vyplatitelné proti dokumentům. V pravidlech se nenachází jen záruky, které vydávají banky, ale i ty, které vydávají jiné subjekty např. pojišťovny. Je tedy jasné, že z důvodu nezávaznosti této právní normy, je úprava bankovní záruky plně ponechána v rukou vnitrostátního práva. Jako poslední mezinárodní úprava bankovní záruky byla vydána pravidla pro kontraktní záruky (v originále Uniform Rules for Contract Bonds) v roce 1993. Tato pravidla se využívají hlavně v oblasti pojišťovnictví. Vznikla jako reakce na Jednotná pravidla pro záruky vyplatitelné na požádání. Celek, který je tvořen Jednotnými pravidly vydanými v roce 1978 MOK, Jednotnými pravidly pro záruky vyplatitelné na požádání a Uniform Rules for Contract Bonds, dává možnost volby bankám. Kdy se banka může rozhodnout, zda poskytne peněžité plnění nebo raději zajištěný kontrakt dokončí sama.

Z důvodu tržně řízeného hospodářství, které v Československu existovalo dlouhých čtyřicet jedna let – od roku 1948 do roku 1989, bylo možné využít bankovní záruku jen v mezinárodním obchodě se západními zeměmi a to jen v tzv. podnicích zahraničního obchodu a záruku vystavovala Československá obchodní banka. Dnes může tento instrument využít jakýkoliv podnikatelský subjekt a to ve vnitrostátním i mezinárodním obchodu bez omezení.

4. Současná právní úprava

Jak již bylo výše uvedeno, bankovní záruka je jedním z instrumentů obchodně závazkového práva, kterým lze poměrně spolehlivě zajistit závazek. Komplexní úprava tohoto zajišťovacího instrumentu je součástí obchodního zákoníku (z.č. 513/1991 Sb.). Úprava bankovní záruky je obsažena v § 313 – 322 obchodního zákoníku a jedná se o celistvou legislativní úpravu tohoto zajišťovacího instrumentu, která se užívá k úpravě vztahů mezi podnikateli.

4.1. Mandátní smlouva

Nejprve bych chtěla osvětlit na základě jakého typu smlouvy bankovní záruka vzniká. Jedná se o mandátní smlouvu, která je upravena v obchodním zákoníku¹. Znění § 566 vymezuje podstatu mandátní smlouvy, její důležité součásti a je závazné. To se nedá říci o ostatních ustanoveních, která mohou smluvní strany v dohodnuté smlouvě vynechat. Mandátní smlouva je uzavírána mezi mandátem a mandatářem, kde **mandát** je klient banky (ten, který chce bankovní záruku zřídit) a **mandatář** je banka (zřizuje a vystavuje bankovní záruku).

„Mandátní smlouva představuje dohodu, kterou se jedna strana (mandatář) zavazuje, že pro druhou stranu (mandanta) na její účet zařídí za úplatu určitou obchodní záležitost uskutečněním právních úkonů jménem mandanta nebo uskutečněním jiné činnosti, a mandant se zavazuje mu za to zaplatit úplatu.“² V našem případě se banka zavazuje splnit závazek věřiteli za svého klienta, který by závazku vůči věřiteli nedostál, přičemž klient banky je povinen bance zaplatit určitou úplatu.

Hlavními složkami mandátní smlouvy jsou:

- Vymezení obchodní záležitosti, kterou má mandatář zaříditi
- Závazek mandatáře uskutečnit určenou obchodní věc jménem mandanta a na jeho účet
- Závazek mandanta poskytnout mandatáři úplatu za vykonání dané záležitosti

¹ viz. blíže § 566 – 576 obchodní zákoníku

² PLÍVA, S.: Obchodní závazkové vztahy. 1. vydání Praha: ASPI, a. s., 2006, s. 238

Pokud bychom chtěli definovat obchodní záležitost, pak bychom jí mohli rozumět záležitost, která se vztahuje k podnikatelské činnosti. Činností, kterou může mandatář na základě mandátní smlouvy uskutečnit, je právní úkon jménem mandanta nebo jiná činnost. Zařízení obchodní záležitosti mandatářem pro mandanta nemá bližší určení. Protože specifikované obchodní záležitosti jsou upraveny jinými typy smluv v obchodním zákoníku.

Mandát i mandatář mohou smlouvu vypovědět. Mandant má možnost vypovědět celou smlouvu nebo jen její část, mandatáři by takovou to možnost musela přisoudit smlouva. Mandant smí vypovědět i smlouvu na dobu určitou a výpověď nabývá účinnosti dnen, kdy se o ní mandatář dozvěděl nebo mohl dozvědět. Nezáleží tedy na datu doručení. Mandatáři není dána možnost vypovědět smlouvu na dobu určitou, jestliže smlouvou není stanoveno něco jiného. Smlouva na dobu neurčitou může být vypovězena s účinností ke konci kalendářního měsíce, který následuje po měsíci doručení výpovědi mandantovi.

4.2. Bankovní záruka

Bankovní záruka je komplexně obsažena v obchodním zákoníku, který ji upravuje v § 313 až 322. Můžeme ji chápat jako zvláštní typ ručení, který je specializovaný na obchodně závazkové vztahy. Závazek vyplývající z bankovní záruky má charakter tzv. absolutního obchodu, který lze nalézt v obchodním zákoníku v § 261 odst. 3 písmeno e).

Bankovní záruka je nejvíce používaná v zahraničním obchodu, kdy banky nejčastěji zajišťují peněžité i nepeněžité pohledávky. Může se jednat o zajištění závazku dodavatele dodat odběrateli určité zboží nebo zajištění závazku za odběratele zaplatit dodavateli za zboží, které mu dodal, ale i o jiná zajištění závazků. Při zahraničním styku se velice často využívají Jednotná pravidla pro smluvní záruky, která vydala Mezinárodní obchodní komora v Paříži. Tato pravidla mají povahu všeobecných obchodních podmínek, která lze užít podle § 273 obchodního zákoníku.

Obchodní zákoník vymezuje bankovní záruku v § 313 takto: „Bankovní záruka vzniká písemným prohlášením banky v záruční listině, že uspokojí věřitele do výše určité peněžní částky podle obsahu záruční listiny, jestliže určitá třetí osoba (dlužník) nesplní

určitý závazek nebo budou splněny jiné podmínky stanovené v záruční listině.¹ Je tedy zcela jasné, že jediným ručitelem u tohoto typu zajišťovacího instrumentu může být banka. Banka je totiž považována za větší jistotu věřitele, že bude jeho pohledávka splacena, než by mu poskytovalo prosté ručení.

Bankovní záruka, jak již bylo zmíněno, vzniká na základě mandátní smlouvy, kterou uzavírají banka a dlužník (ten, který žádá o zajištění svého závazku). K tomu, aby došlo ke vzniku bankovní záruky, není potřeba souhlasu dlužníka ani věřitele. Protože bankovní záruka jako obchodněprávní vztah je založen jednostranným písemným prohlášením banky vůči věřiteli, že uspokojí pohledávku věřitele, pokud tak neučiní dlužník, do výše určité částky a to podle ustanovení obsaženém v záruční listině.

Podle míry závislosti bankovní záruky na hlavním zajištěném závazku a podmínkách kontraktu můžeme rozlišit bankovní záruky abstraktní a akcesorické.

Záruky akcesorické – zde existuje silná závislost bankovní záruky na zaručeném závazku a banka může využít námitky proti uplatnění bankovní záruky. Věřitel je povinen na základě ustanovení obsažených v záruční listině předložit určité dokumenty, které banka podrobuje důkladnému zkoumání. A na základě těchto dokumentů může výzvu k plnění z bankovní záruky shledat jako neopodstatněnou a plnění se tudíž nekoná. Dnes se tento typ záruky příliš nevyužívá.

Záruky abstraktní – závislost bankovní záruky a zajištěného závazku neexistuje a plnění je bezpodmínečné. K plnění od banky ve prospěch věřitele dochází v okamžiku předložení první výzvy a dokumentů (pokud je záruční listina vyžaduje) věřitelem. U této bankovní záruky se neuplatňuje akcesorický princip. Z toho tedy plyne, že banka musí plnit i tehdy, kdy je sporné, jestli závazek dlužníka vůbec vznikl nebo je-li platný. Tento typ záruky je dnes nejvíce využíván.

Bance ze záruční listiny vyplývá povinnost plnit ve prospěch věřitele na první vyzvání a bez námitek. Banka, pokud není v záruční listině stanoveno jinak, nemůže vůči věřiteli uplatňovat námitky proti plnění, na které by měl právo dlužník. Proto banka musí splnit svou povinnost, ke které se zavázala vydáním záruční listiny, a vyplatit sjednanou částku věřiteli pokud o ni písemně banku požádá. Písemná forma žádosti o vyplacení částky věřiteli je povinná, pokud banka v záruční listině neumožňuje jinou formu žádosti. Plnění od banky k věřiteli může být podmíněno splněním určitých specifických podmínek,

¹ ÚZ č. 571. Obchodní zákoník a související předpisy podle stavu k 1. 2. 2007. Sagit, 2007, s. 120

kteře jsou obsaženy v záruční listině. Většinou se jedná o předložení určitých dokumentů, mezi které obvykle patří náložní listy, skladištní listy, konosamenty, atd. Tyto dokumenty musí být předloženy spolu s výzvou k plnění nebo co nejdříve po ní.¹ Bankovní záruka, která vyžaduje předložení těchto specifických dokumentů se nazývá dokumentární bankovní záruka. Věřitel může právo k plnění od banky využít až od okamžiku doručení záruční listiny.

Výzva ze strany věřitele může být právně neúčinná, pokud věřitel při výzvě nebo bez zbytečného odkladu po ní nepředložil požadované dokumenty obsažené v záruční listině (§ 321 obch. zákoník).

Banka také může po věřiteli vyžadovat doklad o předchozí výzvě směřující na dlužníka, aby svůj závazek vůči věřiteli splnil. Ale tento doklad může být vyžadován jen tehdy, jestliže tak stanoví záruční listina.²

Pokud má věřitel právo uplatnit bankovní záruku, jen když dlužník nedostojí svému závazku, může věřitel bankovní záruku postoupit jen s postoupením pohledávky zajištěné bankovní zárukou (obchodní zákoník § 318). Z toho je jasné, že bankovní záruka není cenným papírem a tak ji není možné převést jiným způsobem než tím, který stanoví § 524 občanského zákoníku.

Předmětem bankovní záruky může být pohledávka peněžité i nepeněžité povahy. Ale banka vždy poskytuje peněžité plnění. Nepeněžitá pohledávka může mít různé podoby, kdy se může jednat např. o dodání či předání určité věci, provedení práce nebo výkonu, výstavbu díla, atd. Pokud bude mít pohledávka nepeněžitou povahu, je v záruční listině stanovena výše částky, která představuje peněžitý nárok věřitele, jestliže dlužník nesplní svůj závazek, který je obsahem záruční listiny (§ 314 obch. zákoník). Bankovní záruka také zajišťuje pohledávky peněžité, kdy se zajišťuje splacení dlužné částky dlužníka věřiteli. Jedná se zajištění peněžitého dluhu.

V bankovní záruce jsou stanoveny podmínky pro rozsah ručení. Je v ní dána určitá výše, na kterou bude mít věřitel právo, při nesplnění závazku dlužníkem. Věřitel tedy nemusí obdržet částku odpovídající výši pohledávky. Na bankovní záruku přitom nebude mít žádný vliv částečné plnění ze strany dlužníka, pokud se zbytek dluhu (závazku) bude

¹ viz. § 319 obchodního zákoníku

² viz. § 317 obchodního zákoníku

rovnat nebo bude vyšší, než je částka, na kterou byla bankovní záruka vystavena (§ 316 obch. zákoník).

Bankovní záruka jako zajišťovací instrument umožňuje, aby stávající bankovní záruka byla zajištěna zárukou další banky (§ 315 obch. zákoník). To znamená, že druhá banka musí bankovní záruku potvrdit, ne, ji jen oznámit. Pak může věřitel požadovat plnění po kterékoliv bance, která bankovní záruku vydala nebo zajistila. Mezi bankami totiž vzniká tzv. solidarita ručení, kdy obě banky ručí za jeden závazek stejnou částkou. Pokud dostane věřitel plnění od banky, která bankovní záruku potvrdila, pak tato banka má nárok na plnění od banky, která požádala o potvrzení bankovní záruky. Závazek z bankovní záruky nevzniká bance tehdy, když jen oznámí, že jiná banka poskytla záruku. Ale tato oznamující banka nese odpovědnost za škodu, kterou mohla způsobit tímto nesprávným oznámením.

Velice často, hlavně v mezinárodním obchodu, je bankovní záruka smluvena pro plnění na účet jiné banky¹. Jedná se o banku, u které má oprávněný z bankovní záruky sjednán svůj účet. Pak je bankovní záruka vystavena ve prospěch této banky a banka zavázaná k plnění z bankovní záruky platí na účet zřízený věřitelem pro tento účel. V tomto případě musí věřitel poskytnout tzv. nutné spolupůsobení podle § 370 obchodního zákoníku a založit si účet u oprávněné banky, aby mu mohlo být plněno.

Zánik bankovní záruky je upraven v obchodním zákoníku a to v § 321. Jestliže je trvání bankovní záruky v záruční listině omezeno, pak bankovní záruka zanikne vypršením stanovené lhůty, pokud banka neoddrží od věřitele písemné vyzvání v době platnosti, aby mu bylo z bankovní záruky plněno. U dokumentární bankovní záruky musí věřitel spolu s výzvou k plnění dodat i potřebné dokumenty, které stanoví záruční listina jako potřebné a to vše před vypršením doby, na kterou byla bankovní záruka sjednána. Když v bankovní záruce není stanoven limit trvání bankovní záruky, platí bankovní záruka po dobu trvání hlavního závazku, který bankovní záruka zajišťuje. Zánik bankovní záruky může mít i jinou podobu než jen tu, která je obsahem § 321 obchodního zákoníku. Protože na bankovní záruky lze použít přiměřeně ustanovení o zániku ručení, které je obsahem § 311 obchodního zákoníku. Dále je možné využít ustanovení o zániku závazku, která jsou obsahem obchodního a občanského zákoníku, ale je nutné posoudit, zda jsou vzhledem ke charakteru bankovní záruky použitelná.

¹ viz. blíže § 321 obchodního zákoníku

Pokud dojde k plnění od banky k věřiteli, je dlužník povinen zaplatit bance celou částku rovnající se částce vyplacené bankou ze záruční listiny, která byla vystavena v souladu se smlouvou uzavřenou mezi klientem (dlužníkem) banky a příslušnou bankou. Když banka plní na základě záruční listiny, která je v rozporu se smlouvou ujednanou mezi dlužníkem a bankou – plnění je nad rámec sjednaný ve smlouvě, nenese dlužník za toto plnění odpovědnost a tudíž nemusí bance plnit. Pak banka nese následky z tohoto plnění sama a náklady, které jsou spojené s tímto plněním, platí banka ze svého.

Dlužníkovi není dána možnost, aby uplatnil proti bance ty námitky, které by mohl uplatnit proti věřiteli, jestliže si banka a dlužník nesjednají v záruční listině možnost uplatnění těchto námitek vůči věřiteli. Pokud se stane, že dlužník zapomene dát do bankovní záruky možnost uplatnění těchto námitek, pak nemůže námitky uplatňovat. Nemůže ani po bance chtít úhradu škody, která mu vznikla, ale tuto škodu může vymáhat po věřiteli. Protože § 321 odst. 4 obchodního zákoníku stanoví, že dlužník může vymáhat náhradu této škody po věřiteli, když věřitel dosáhne na plnění z bankovní záruky, na které neměl právo. Po té musí věřitel dlužníkovi vrátit toto plnění a nahradit mu škodu, která dlužníkovi z tohoto důvodu vznikla.¹ Tímto je dlužník chráněn před věřitelem, který by mohl bankovní záruky zneužít.

V § 322 obchodního zákoníku je odkaz, který stanoví, že na bankovní záruku se přiměřeně použijí ustanovení týkající se ručení a vztah mezi bankou a klientem se řídí smlouvou mandátní, která je upravena v § 566 – 576 obchodním zákoníku. Do jaké míry bude užito ustanovení o ručení (§ 303 – 312 obchodní zákoník) záleží na povaze každé bankovní záruky, protože podoba bankovní záruky je závislá na tom, co si smluvní strany sjednají v záruční listině.

Bankovní záruka je jeden z mála zajišťovacích instrumentů, který je celkem bezproblémový, proto ani legislativa vztahující se k bankovním zárukám není rozsáhlá. Bankovní záruky jsou v praxi využívány, ale nejsou tak běžné, jako je například ručení. Je ale nutné podotknout, že zajištění závazku ručením s sebou nese více problému a komplikací, než je tomu u bankovní záruky.

¹ viz. bezdůvodné obohacení § 451 občanského zákoníku a nárok na náhradu škody § 373 a následující obchodního zákoníku

4.2.1. Obsah bankovní záruky - obecně

Obsah bankovní záruky je z velké části odrazem dohody klienta a banky. Zákon stanoví jen podstatné náležitosti, které musí být splněny (§ 566 obchodní zákoník).

Samotná bankovní záruka je členěna na tyto části:

a. Úvodní ustanovení (preambule)

V této úvodní části banka prohlašuje, že existuje smlouva uzavřená mezi beneficentem a klientem. Je zde ve stručnosti nastíněn obsah, účel této smlouvy a konkrétněji je popsán závazek klienta vyplývající ze smlouvy, za který má banka ručit.

b. Záruční prohlášení banky

Je podstatnou každé bankovní záruky. Účelem prohlášení je převzetí závazku klienta vůči beneficentovi, takže banka prohlašuje, že pokud klient neuspokojí beneficentovu pohledávku, uspokojí jeho požadavky za klienta. Na základě tohoto prohlášení je vystavena záruční listina.

c. Platnost bankovní záruky

Jde o lhůtu prekluzivní (propadnou). Pokud dojde k uplynutí této lhůty, nemůže beneficent uplatňovat nároky z titulu bankovní záruky. Je proto velice důležité, aby oprávněný z bankovní záruky tuto lhůtu pečlivě sledoval. Platnost bankovní záruky, lze stanovit fixně, tedy určitým pevným datem nebo určitou skutečností.

Literatura

Tištěné publikace

1. FALDYNA, F., HUŠEK, J., POHL, T. *Zajištění a zánik obchodních závazků*. 2. vydání, Praha: ASPI, a. s., 2007, ISBN 978-80-7357-154-2
2. HOLUB, M., FIALA, J., BIČOVSKÝ, J. *Občanský zákoník. Poznámkové vydání s judikaturou a literaturou*. Praha: Linde Praha, a. s., 2005, ISBN 80-7201-526-5
3. PLÍVA, S. *Obchodní závazkové vztahy*. Praha: ASPI, a. s., 2006, ISBN 80-7357-202-8
4. ŠTENGLOVÁ, I. a kol. *Obchodní zákoník. Komentář*. 11. vydání, Praha: C. H. BECK, 2006, ISBN 80-7179-487-2
5. BANKOVNICTVÍ. *Ohnivě banky ze Střední Evropy*. Číslo 2, Praha: ECONOMIA, 2008
ISSN 1212-4273
6. ÚZ č. 571. *Obchodní zákoník, podle stavu k 1. 2. 2007*, STAGIT, 2007
7. ÚZ č. 504. *Občanský zákoník, podle stavu k 1. 10. 2005*, STAGIT, 2005

Internetové odkazy

8. Babinec, D. *Směnka a bankovní záruka v zahraničním obchodu* [online]. 2006. Dostupné z WWW:
http://209.85.135.104/search?q=cache:O3ZCMxyzmEsJ:is.muni.cz/th/61338/pravf_m/diplomov%C3%A1+pr%C3%A1ce+-bankovn%C3%AD+z%C3%A1ruka&hl=cs&ct=clnk&cd=5&gl=cz
9. ČERNÝ, M. *Bankovní záruka* [online]. 2007. Dostupné z WWW:
<http://www.michalcerny.eu/MC-Bankovni.zaruka.pdf>
10. ČSOB [online]. 2008. Dostupné z WWW: <http://www.csob.cz/bankcz/cz/Produktovy-katalog/Pujcky-a-uvery/Vydane-zaruky.htm>
11. ERBEN, P. *Finanční podmínky bankovních záruk ve stavebnictví* [online]. 2008. Dostupné z WWW: http://reality.ihned.cz/1-10005570-16194290-K00000_detail-96

Firemní podklady